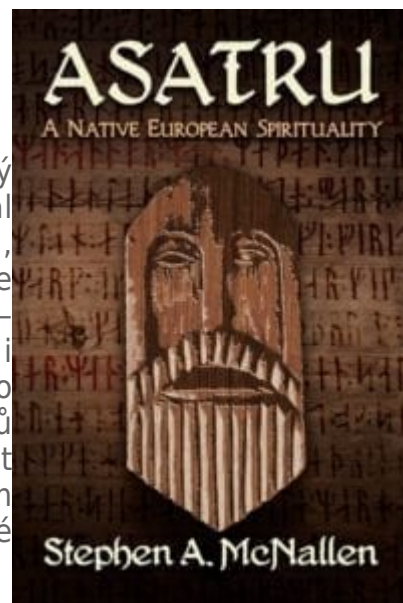

Autor: Collin Cleary

Dobrý kazatel

Steva McNallena není radno brát na lehkou váhu. Bývalý průzkumník americké armády pěšky přešel Saharu a pobýval v tak exotických lokalitách, jakými jsou Tibet nebo Barma, nejčastěji jako válečný reportér. Jeho reportáže vyšly v časopise *Soldier of Fortune* (který mě fascinoval už jako teenagera – hlavně tajné reklamy na zadních stranách). McNallen pracoval i jako vězeňský dozorce, vychovatel v nápravném zařízení pro mládež a sloužil v Národní gardě (kde byl i svědkem nepokojů po incidentu s Rodney Kingem v roce 1992). Ó, a taky šest let učil matematiku a fyziku na americké střední škole a během letních prázdnin se jako Indiana Jones vydával na dobrodružné výpravy do dalekých zemí.

Steve McNallen se také nejvíce zasloužil o obrodu Ásatrú v Severní Americe. Se svou typickou skromností nám svůj život stručně popisuje v této skvělé nové knize, na níž pracoval několik let. McNallen prozrazuje, že se rozhodl následovat bohy svých předků během studia na vysoké škole „buď v roce 1968, nebo 1969“ (str. 61).

**Stephen A. McNallen –
Asatru: A Native
European Spirituality**

Jeho upřímnost se mi líbí. Spousta lidí by si prostě v případě nejistoty zvolila jeden rok, možná dokonce určité datum: např. „Valpružina noc 1969!“ McNallen se ale nechce zalíbit čtenářům nebo si budovat určitou image. Jeho přímost, serióznost a absence domýšlivosti mají hodně co do činění s tím, proč se stal skutečným náboženským vůdcem.

Hned když jsem McNallena potkal poprvé, napadlo mě: „Ten člověk je rozený kazatel.“ Pocházím z dlouhé řady metodistů, a někteří z mých předků byli duchovními. Jeden dokonce sloužil jako „circuit rider,“ kazatel pověřený cestovat napříč zemí (obvykle na koni), sloužit mše osadníkům a zakládat kongregace. Výraz „kazatel“ rozhodně nemyslím hanlivě. Sdílím sice víru se svými *velice* vzdálenými, nikoliv těmi bližšími, předky – ale ctím je všechny. A kazatelství považuji za úctyhodné povolání.

Dobrý kazatel dokáže z lidí působením na jejich lepší stránku vytvořit skutečné společenství, což není nic snadného. A dobrý kazatel opírá svou autoritu nikoliv o načtenou učenost nebo pověření Rady starších, ale o sílu své osobnosti. Definovat tuto kvalitu už je ovšem obtížnější. Zčásti jde jednoduše o otázku „dobrého charakteru.“ Aristotelés kdysi napsal, že jedním z nutných předpokladů řečnické zdatnosti je, aby posluchači viděli v řečníkovi člověka s dobrým charakterem. Jinak je nemůže přesvědčit – ať už budou jeho argumenty jakkoliv působivé a logické.

„Síla osobnosti“ je však podmíněna i silou přesvědčení. Víra dobrého kazatele bývá natolik silná, že lidé uvěří jen z toho důvodu, že věří *on*. O samotě je mohou sužovat pochyby, ale už jen pouhá blízkost dobrého kazatele, člověka se skutečně silnou vírou, je nezřídka posílí. A nemusí to nutně být během jeho kázání – dobrý kazatel prokazuje svou upřímnou víru každým svým skutkem, i tím jak přechází po pokoji nebo jí svá jídla.

Poprvé jsem byl svědkem síly McNallenovy osobnosti jednoho večera před několika lety na kalifornské pláži. Byl jsem jedním z asi 25 lidí, kteří se shromáždili kolem ohně, aby se zúčastnili *blótu* vedeného McNallenem. Šlo o skutečně pestrou směsici lidí od skinheadů až po univerzitní profesory. Jel jsem tam s McNallenem a jeho ženou Sheilou, a po cestě jsme se stavovali vyzvednout dort z místního supermarketu. Měl jsem za úkol jet na místě spolujezdce jako navigátor, a ukazovat McNallenovi cestu na pláž. Byl zrovna ve skvělé náladě a na každý můj pokyn („tady zahrňte doleva...“ atd.) odpovídal rázně po vojensku: „Rozumím!“

Nebyl jsem si úplně jistý, jak to dopadne. Jsem od přírody vlk samotář, a Ásatrú pro mě odjakživa bylo osobní a osamělou záležitostí. Když už jsem se zúčastnil společných rituálů, přišlo mi to obyčejně jako „LARP(árna)“ (Live Action Role Playing – „Skutečná/Živá“ hra na hrdiny). Tedy poněkud směšné. Ale tam, na pláži, se přihodilo cosi pozoruhodného a podivného. Sešlo se víc faktorů. Jedním z nich byly přírodní podmínky: podzim na pláži v severní Kalifornii, noc, tříštící se vlny, praskání a hukot ohně. Hlavním důvodem ale byl McNallen. Když s rohem na medovinu v rukou mluvil, Ásatrú pro mě (a myslím, že pro všechny přítomné) ožilo dosud nepoznaným způsobem.

Jsem filozof, a tak většinu mého života vyplňuje teorie. To platí i o mém vztahu k Ásatrú: teorie a zanedbávání praxe (i když nutno dodat, že ne *úplně* zanedbávání). Několik hodin před obřadem na pláži se mě McNallen zeptal, jaké rituály provádím. Přiznal jsem se mu, že jen málo a velice zřídka. Vypadal zklamaně, a já se trochu zastyděl. Takovou mocí vládnou slova dobrého kazatele! Se stejným zklamáním jsem se totiž při odhalení mého vlašného vykonávání rituálů setkával i u ostatních – zpravidla jsem ale blahosklonně reagoval slovy „jsem protestant“ (tj. oproti „katolickým“ vyznavačům Ásatrú, kteří upřednostňují rituály, svíčky a kadidlo). U McNallena jsem si ale tento bonmot raději odpustil.

Když vedl onen blot na pláži, cítil jsem skutečné spojení se svými předky – a s bohy. Ta zkušenost mě změnila, i když to nebyl „mystický zážitek“: nepocítil jsem náhlé souznění se všemi věcmi, ani mi nebylo zjeveno Bytí či mnohá bytí. Bylo to něco obyčejnějšího: *náboženská zkušenost*, v níž sehrála klíčovou úlohu přítomnost dalších lidí. Jak už jsem řekl, šlo o souhru více faktorů – příroda kolem, McNallenovo charisma a *pravda* obsažená v jeho slovech. Bylo tu však ještě něco, naprosto zásadního, bez čeho by tato náboženská zkušenost nebyla možná: ostatní lidé – lidé jako já.

Před pár lety jsem napsal kontroverzní článek „Ásatrú a politično“ (najdete jej i v nedávno vydané knize *What is a Rune? And Other Essays*). Smyslem celé eseje bylo vyzvat stoupence Ásatrú – které je etnickým náboženstvím, vzešlým z ducha Evropanů – k obraně zájmů a prospěchu rasy, která mu dala vzniknout. Stručně řečeno jsem se snažil ukázat, že závazek

Ásatrú s sebou nese i to, co je dnes označováno za „bělošský nacionalismus“ (rozhodně nezaměňovat, jak ostatně říkám i v článku, s „bělošským supremacismem“). McNallen ve své knize *Ásatrú: A Native European Spirituality* říká v zásadě totéž (aniž by použil termínu „bělošský nacionalismus“). Okamžitě musím však dodat, že McNallen dospěl k těmto pozicím dlouho přede mnou – což ještě rozvedu níže.

Každopádně jsem v téže eseji napsal také, že každé náboženství je ve skutečnosti způsobem, jakým si národ nastavuje zrcadlo – každé náboženství totiž vyjadřuje ducha národa, zrozeného ze střetu mezi svébytnými etnickými skupinami s vlastními základními (tj. genetickými) vlastnostmi a místem. Nezdůraznil jsem však dostatečně, co z toho plyne: každé náboženství musí ze své podstaty být společenskou záležitostí. Často bývá zmiňováno, že slovo „náboženství“ (*religio*) je odvozeno od kořene *religo* překládaného jako „svazuji“, a na základě toho se objevily výklady, že „náboženství“ znamená „spojovat.“ Pokud tomu tak skutečně je (a sotva si kdy můžeme být zcela jistí), nabízejí se dva výklady. Zaprvé, že náboženství spojuje jednotlivce s božským (podobně jako doslovný význam slova „jóga“ jako to, co nás poutá k božskému). Zadruhé, že nás náboženství spojuje dohromady do společenství.

Antropologové a sociologové upřednostňují druhý výklad, a někteří dokonce zacházejí tak daleko, že podle nich není „účelem“ náboženství *nic jiného* než dodat společenství soudržnost. Taková představa je však nanejvýš vulgární a bezduchá, jak podrobněji ukazují jinde (viz můj článek „The Stones Cry Out,“ také zahrnutý v knize *What is a Rune?*) Náboženství ve skutečnosti poutá dohromady komunitu *tím*, že ji spojuje s božským. Pravdivé jsou totiž oba výše zmíněné výklady. Skrze náboženství dosahují spojení s bohy – ale to lze uskutečnit jen skrze spojení s ostatními lidmi usilujícími o totéž a uctívající stejné bohy. Náboženství není jediným způsobem „spojení“ s božským. Lze sem zařadit i mysticismus, filozofii nebo teologii. Do jisté míry i umění a poezii. Ale všechny tyto činnosti se dají provádět osamoceně. Můžeme sice toužit po obecenstvu pro naši poezii (nebo filozofii), ale pro to, aby se poezie (nebo filozofie) udála, není přítomnost diváků podmínkou.

Aby se „událo“ náboženství, ostatní potřebujeme, Neexistuje nic jako soukromé náboženství. Na jiném místě jsem se podrobně zabýval svou oddaností odinismu („What is Odinism?“ v časopise *Tyr*, č. 4). Odinismus je cestou následovníka Ódina – ve skutečnosti toho, kdo se Ódinem chce stát. Nejde o jeho „uctívání“ ani o náboženství. Správnější by bylo označovat odinismus (jak jej definuji) [1] jako kult uvnitř Ásatrú. Ze své podstaty se tento kult nejvíce hodí pro samotáře (alespoň tak je tomu v mém případě): kult, jehož „buňky“ sestávají z izolovaných jednotlivců. Až do oné noci na pláži v Kalifornii se pro mě odinismus rovnal Ásatrú. Až po skončení blótu jsem si uvědomil svůj omyl.

Co se stalo na konci obřadu? Rozhostilo se ticho. Seděli jsme kolem ohně a mluvili jen polohlasně. Ve vzduchu se vznášel zvláštní náboj a myslím, že mluvím za všechny zúčastněné, když řeknu, že jsem se cítil povznesen nad rámec své osoby. Cítil jsem spojení. Spojení s božským, ale také – a to je pro mě výjimečné – spojení s ostatními. Cítil jsem se být součástí náboženského společenství, a právě tehdy mi došlo, že můj odinismus – jakkoliv zcela legitimní – nestačí.

Představte si absurditu situace křesťanského teologa, který by prohlásil, že praktikování teologie samo o sobě postačuje a že nepotřebuje patřit k církvi. Právě to jsem si ale myslel já: odinista, filozof germánského novopohanství, který své novopohanství ale nikdy nepropraktikoval. A praxí mám na mysli praktikování s ostatními. Byl jsem nenáboženský novopohan. Protestant každým coulem.

Samozřejmě, odinistická reakce – nebo alespoň dostatečně uvěřitelně odinistická – na tuto výtku zní: „Ódin je osamělý poutník, který ostatní nepotřebuje. Pokud se chceš stát Ódinem, nepotřebuješ blóty a podobné věci.“ Tento argument má několik slabin. Zaprvé Ódin zjevně společnost ostatních bohů potřeboval, jinak by se k nim ze svých toulek znovu a znovu nevracel. Zadruhé: i když je část mého já Ódinem a odinismus znamená její pěstování (znovu, viz mou esej v časopise *Tyr*, č. 4), pořád jde jen o část celku mého já. Zůstávám člověkem, společenským tvorem. A nejvyšším, nejvznešenějším projevem lidské společenskosti je nábožnost. Můj zážitek na pláži mě nenaučil, že *bych se měl* spojit s ostatními a praktikovat Ásatrú; ukázal mi, že to *potřebuji* udělat, i když jsem si předtím této potřeby nebyl vědom.

Blót na pláži a důležité prozření se samozřejmě odehrály před více než třemi lety. A já dál zůstávám samotářským odinistou, který sleduje Ásatrú zpovzdálí a jen zřídka se připojuje k ostatním. Zvyk je železná košile. Mnoho lidí pociťuje mnohem silnější touhu po kontaktu s ostatními stoupenci Ásatrú, ale nemohou ji naplnit jednoduše proto, že poblíž nikoho takového neznají. Svým způsobem nejsem žádná výjimka: mnoho z nás bylo osamělými kultisty dlouhá léta. A pak je tu další problém: někdy jste po setkání s lidmi, kteří se označují za vyznavače Ásatrú, velice hluboce zklamáni.

Vzestup a pád a vzestup AFA

Zdá se ale, že se situace začíná měnit. A vděční za to musíme být v první řadě Stevu McNallenovi. McNallen si velice dobře uvědomuje, že Ásatrú musí v první řadě o společenství; že vyznávat jej osamoceně jednoduše nestačí. V poslední době se lidem následující bohy našich předků daří setkávat stále častěji a častěji. Ásatrú k sobě láká stále více lidí – seriózních, upřímných a normálních lidí – kteří zakládají místní *kindredy* neboli shromáždění. McNallenově organizaci **Asatru Folk Assembly** (Shromáždění lidu Ásatrú, AFA) se už několik let po sobě daří uspořádat každoročně několik akcí, z nichž asi největší úspěch slavívá „Zimní noci v Poconos“, pořádaná na podzim v táboře v Pensylvánii. A navíc internet samozřejmě pomáhá lidem najít jeden druhého.

McNallenova zkušenost s Ásatrú – kterou nám ve své knize předává – také začala jako osamělý příběh. Jak už jsem zmínil, rozhodl se McNallen následovat bohy svých předků na vysoké škole ke konci šedesátých let, když sloužil v ROTC. Byl to věk Vodnáře a já byl teprve v plenkách. Už jako malé dítě v sedmdesátých letech jsem ale zaznamenal „revival okultismu.“ Dodnes si vybavuji divný krámk v obchodáku hned vedle Rose’s Department Store, kde jsem si koupil výtisky knih *The Sorcerers Handbook*, *Illustrated Anthology of Sorcery a Magic and Alchemy*. (Jakmile se ale moje matka domákla, že je to **head shop**, zakázala mi tam chodit.) Wicca už byla zavedená, ale Ásatrú nikoliv.

McNallen se tak pokládal za zcela osamocené. Ve snaze nalézt další sobě podobné si ze zoufalství zaplatil inzeráty v časopisech jako Fate. Pomalu se mu podařilo vytvořit skupinu, kterou nazval Viking Brotherhood (Vikinské bratrstvo): první Ásatrú organizaci ve Spojených státech. V roce 1971 začal McNallen vydávat vlastní časopis *The Runestone* (Runový kámen) a o rok později se Vikinské bratrstvo stalo **od daní osvobozenou** náboženskou organizací. Jednou mi prozradil, že si v té době se svými druhy vyráběli přívěsky Thorova kladiva z háčků na plechovkách od sardinek. (Dnes si samozřejmě můžete objednat Thorovo kladivo od Amazonu s expresním dvoudenním dodáním – z nemalé části díky McNallenovu kazatelskému úsilí.)

Ale takřka okamžitě po zahájení činnosti Vikinského bratrstva se musel McNallen coby důstojník americké armády hlásit do aktivní služby. Není asi třeba dodávat, že to výrazně omezilo jeho práci pro Ásatrú. V té době mimochodem Ásatrú vůbec Ásatrú nebylo. McNallen začal tento výraz používat až v roce 1976, když na něj narazil v knize **Magnuse Magnussona**. Do té nazýval svou víru „severským pohanstvím“ a občas „odinismem.“ Nesmíme zapomínat, že naši předkové pro své náboženství žádné jméno neměli. (Termín „Ásatrú“, což znamená „věrný Ásům,“ vznikl až v 19. století.)

Pojmenování náboženství vznikla až v reakci na šíření univerzalistických doktrín jako křesťanství, islám či buddhismus. Tato náboženství potřebovala přijít s označením sebe sama, protože s sebou nesla ideologii a usilovala ke své doktríně konvertovat lidi a odvrátit je od jejich rodné víry: museli být schopní přijít mezi lid a prohlásit „zastupujeme X.“ Co se názvů tradičně používaných pro rodná či etnická náboženství týče, zpravidla nerozlišují mezi příslušníky etnické skupiny a vyznavači náboženství. Termín „hinduismus“ je odvozen od perského výrazu „Hind“, což ale vlastně označuje Indy. Podobná je i etymologie slova „judaismus“, odvozeného od výrazu označujícího jednoduše „Žida.“

Správně by se mělo etnické náboženství Ásatrú nazývat „germanismus,“ „teutonismus“ či v podobném duchu. Oba termíny jsou ale z více důvodů problematické – totéž lze však říci i o „Ásatrú“ (u kterého zdá se zůstaneme, s čímž nemám problém.) Zkuste si představit, že by si judaismus změnil jméno na „Jahv(e)ismus,“ tedy náboženství uctíváčů Jahveho. [2] Nevyhnutelně by se objevil **gój**, který by se cítil oprávněný označovat se za „jahveistu,“ protože se rozhodl uctívat Jahveho. Pokud by ale „jahveista“ *označovalo* totéž co „Žid,“ někdo by si ho odvedl stranou a slušně mu vysvětlil, že Jahveisté jsou národ, kmen, a ne jen soubor přívrženců dané teologie – a proto nemůže být jahveistou. (Židé, stejně jako většina Hindů, moudře nezapomněli na etnickou identitu svého náboženství a konvertity nepřijímají s velkým nadšením.)

Výraz „Ásatrú“ otevírá cestu podobné situaci. Pokud náboženství doslova znamená být „věrný Ásům“ („věrný“ ve smyslu loajální či věřící v), tak proč by se člověk, jehož předci pocházejí z Nigeru, nemohl rozhodnout, že chce být věrný Ódinovi, Freyji a Thórovi? McNallen se musel této otázce postavit čelem už v 70. letech:

Někdy v roce 1974 jsem si začal uvědomovat, že mezi germánským pohanstvím a

germánskými lidmi existuje přirozené spojení. Myšlenku jsem coby rasismus odstrkoval, ale nemohl jsem zavírat oči před skutečností. Během roku či dvou jsem přisedlal z „univerzalistické“ pozice na „folkish“ – i když se měly tyto termíny v našem slovníku objevit až za mnoho let. (str. 62-63)

V té době McNallen přijal po svém odchodu z armády termín „Ásatrú“ a vytvořil následnickou organizaci Vikinského bratrstva Asatru *Free Assembly*. Nezaměňujte prosím s jeho současnou organizací Asatru *Folk Assembly*. Jak dokládají výše uvedené řádky, byla *folkishness* „první AFA“ z větší části nevyzvořená, jednoduše proto, že lidé kolem McNallena smýšleli podobně jako on. Svobodné shromáždění Ásatrú vyrostlo z malé skupinky, scházející se v zadní místnosti pojišťovací firmy v kalifornském Berkeley, až v celostátní organizaci. Vydávalo brožury a kazety a od roku 1980 pořádalo každoroční setkání Althing. V rámci první AFA vznikly i „gildy“, každá publikující svůj vlastní zpravodaj.

Až do poloviny 80. let v Severní Americe neexistovalo jiné Ásatrú uskupení než AFA, které ale v té době docházel dech. McNallen i jeho žena pracovali na plný úvazek a snažili se řídit AFA ve volném čase. V ideálním světě by samozřejmě jejich zaměstnáním na plný úvazek byla právě AFA. Když se o to ale pokusili a poprosili členy organizace o finanční podporu, dostalo se jim na oplátku jen obvinění z chamtivosti. Spousta lidí jednoduše očekává všechno zadarmo. (O tom ostatně leccos ví i šéfredaktor **tohoto webu**.) Takový stav nemohl trvat dlouho a nakonec se McNallen rozhodl AFA zrušit. Její pozůstatky se (s jeho požehnáním) včlenily do **Ásatrú Alliance** Valgarda Murrayho.

Pro McNallena nastala léta putování, kdy psal pro časopis *Soldier of Fortune*, pořizoval rozhovory s tibetskými bojovníky za svobodu a sloužil v Národní gardě. Se svou typickou otevřeností přiznává, že i když v té době jeho věrnost Ásům nezanikla, z rozkladu první AFA byl velice rozčarovaný. Na dlouho se v organizovaném Ásatrú přestal angažovat (přinejmenším jako vůdce či organizátor). Zpátky jej přitáhlo právě poznání, že okolnosti donutily stoupence Ásů otevřeně vyjádřit někdejší implicitní etničnost hnutí. McNallen píše:

„V roce 1994 jsem si povšimnul známek infiltrace germánského náboženského hnutí v USA nezdravou frakcí. Objevili se jednotlivci a skupiny popírající přirozené spojení germánského náboženství a etnicity, na kořenech člověka tedy podle nich ve výsledku nezáleželo. Nemohl jsem přihlížet, jak tento proud nabývá v hnutí vrchu. Rozhodl jsem znovu vstoupit do ringu a postavit se svým vlivem za Ásatrú v podobě, v jaké bylo v Americe praktikováno od vzniku Vikinského bratrstva v 70. letech. Založil jsem Asatru Folk Assembly (Shromáždění lidu Ásatrú).“ (pp. 65-66)

Změnou ze „Svobodného“ na „Shromáždění lidu“ se věc rychle vyjasnila. (Dodám, že další výhodou přejmenování je vyvedení z omylu těch, kteří si mysleli, že závazek Ásatrú nic nestojí (*free- svobodný i zdarma - pozn překl*). McNallen sice gentlemansky nikoho nejmenuje, ale „nezdravou frakci,“ o níž mluví, ztělesňují lidé jako politicky ultrakorektní

„Ring of Troth“ (Kruh Trothu), jejichž oddanost patří mnohem spíše Frankfurtské škole než Ásům. Nic dalšího k nim na tomto místě už neřeknu, jelikož jejich pokus proměnit Ásatrú na univerzalistické náboženství mi nestojí za vážně míněnou debatu.

Článek dva Deklarace účelu Shromáždění lidu Ásatrú říká:

Naše náboženství je zděděné po předcích z dávných dob, a tím pádem ušité na míru našim jedinečným charakteristikám. Jeho duch je duchem našeho lidu. Pokud zaniknou Národy Severu, zanikne i Ásatrú. Naším záměrem je nejen přežít, ale také vzkvétat a pokračovat v naší vzestupné cestě vpřed směrem k Nekonečnému. Všechna etnická náboženství vycházejí z jedinečné kolektivní duše daného národa. Náboženství nejsou náhodná nebo výsledkem svévole; tělo, mysl a duch jsou utvářeny evolučními dějinami skupiny a tím pádem vzájemně spojena. Ásatrú není jen něco, čemu věříme, je tím, čím jsme. Proto je přežití a blaho severoevropských národů jako kulturní a biologické skupiny pro AFA náboženskou zásadou.

Jako vždy zde působí lest rozumu – nebo ruka bohů: nová AFA srší energií, o jaké se mohlo staré AFA jen zdát. Kdyby se stará organizace nerozpadla a McNallen nestrávil svá léta putování pouští, nikdy by nedošlo ke zrození Ásatrú Folk Assembly a renesanci Ásatrú, kterou to s sebou přineslo.

Příběh nové AFA nabízí mnohem víc – jako popis její účasti v kontroverzi o tzv. „Muži z Kennewicku“ – ale to už si budete muset přečíst v knize samotné.

Knihy *Ásatrú: původní evropská duchovnost* vyplňuje mezeru. Chce představit Ásatrú čtenářům bez jakékoliv jeho předchozí znalosti, a jako taková je psaná velice přístupným stylem. Přesto si na své přijdou i lidé s Ásatrú už obeznámení: budou se moci kochat plody téměř půlstoletí McNallenových zkušeností ne jen jako přední postavy a vůdce Ásatrú, ale také jeho hlubokomyslných úvah nad smyslem náboženství a jeho nerozdělného vztahu k severoevropským lidem a jejich duchu. Neznám knihu, která by přinášela důkladnější a informativnější úvod do *folkish* Ásatrú.

Proč Ásatrú?

Než tuto recenzi zakončím, rád bych zmínil ještě jednu věc. Přívrženci Nové pravice se zpravidla k Ásatrú přímo hlásí nebo jej jednoduše tolerují (obvykle proto, že jej považují za potenciálně – opakuji, *potenciálně* – politicky užitečný nástroj). Druzí jmenovaní si o Ásatrú nejčastěji myslí, že jde o něco tak trochu směšné, nebo přinejmenším nikoliv jejich šálek čaje. A tak sice mnoho čtenářů tato má recenze zaujme, ale usoudí, že McNallenova knížka i AFA jsou spíš pro stávající vyznavače Ásatrú. Rád bych těmto lidem nabídl odlišný úhel pohledu.

McNallen ve skutečnosti nikde nevyjadřuje svůj názor na to, zda bohové „skutečně existují“

nebo ne. V rámci AFA může být člověk „tvrdým polyteistou“ – který skutečně věří, že Ódin projíždí na Sleipnirovi světy nebo „měkkým polyteistou,“ považujícím božstva za modifikaci nějakého nejvyššího bráhmanského principu – nebo prostě jen za básnické výtvořiny nastavující zrcadlo naší severské duši. Bavíme se tady o složitých otázkách, a osobně se nejsem schopný snadno zařadit ani do jedné ze tří popsaných skupin. Jisté však je, že ať už bohové „skutečně existují“ či ne, bohové a s nimi spjaté mýty zcela nepochybně formou poezie nastavují zrcadlo našim severským duším. To je první z věcí souvisejících s Ásatrú, nad níž bych rád donutil novopracovníky „skeptiky“ se zamyslet. *My jsme Ásatrú.*

Jak jsem to popsal ve své eseji „Ásatrú a politično“:

Ásatrú je výrazem jedinečného ducha germánských národů. Lze také věrohodně tvrdit že Ásatrú je duchem germánských národů a mýty a tradice pak vykládat jako způsob projekce ducha národa před sebou samým, v konkrétní podobě. Tím se vracíme zpět na začátek, k „politickému“ účelu úvahy: cenit si Ásatrú znamená cenit si národa Ásatrú – jeho přežití, jedinečnosti a jeho rozkvětu. Jedno totiž nemůže existovat bez druhého.

Tedy jsem vyzýval stoupence Ásatrú k obraně zájmů lidí evropského původu. Teď naopak vybízím už přesvědčené etnonacionalisty k ocenění Ásatrú. Jak totiž vidíte, ocenění „lidu Ásatrú“ – (severo) Evropanů – musí na té nejzákladnější úrovni znamenat vytvořit s nimi jednotné společenství,

Ásatrú nabízí Nové pravici komunitu lidí evropského původu soustředěnou na oslavu tohoto odkazu a společnou kulturu. Už jsem popsal úspěchy AFA při vytváření této komunity – ve skutečném spojování lidí. McNallen píše:

Navzájem se utěšujeme při úmrtích a oslavujeme narození dětí. Půjčujeme si oblíbené knížky, recepty a radíme si ohledně práce. Setkáváme se v místní hospodě nebo jedeme na akci pořádanou ve vedlejší státu. Lidé z bližšího okolí se scházejí k vykonávání rituálů, oslavám narozenin, nebo aby pomohli nastěhovat nového příchozího. (str. 69)

Čtvrtý článek Deklarace účelu AFA stanoví, že organizace usiluje o „obnovení společenství, odstranění odcizení a vytvoření ovzduší přirozených a spravedlivých vztahů mezi našimi lidmi.“ Odstranění odcizení – tedy problému, který trápí tolik z nás na pravici. A nezdá se, že by to byla vina. Idea společenství lidí evropské krve, oslavující tento odkaz, zní lákavě – ale pak je tady celá ta záležitost s *Ódinem*...

Jak jsem zmínil, pocházím z dlouhé řady metodistů. Moje matka chodila celý svůj život do místního metodistického kostela. Ale možná vás překvapí, že nebyla nijak zvlášť „nábožensky

založená.“ Jistě, v určitém smyslu věřila v Boha i Ráj a také převážně pozitivní vliv Bible na lidi (i když si myslím, že ji nikdy nečetla). Ale moje matka považovala za nepatřičné zacházet do krajností. Obzvláště spatra shlížela na ty, kteří nebyli schopni přestat mluvit o Ježíši: z věty „Ježíš tě miluje“ jí vstávaly vlasy na hlavě. Považovala takové lidi za trochu „pošahané“ a postrádající úroveň.

Pro mou matku znamenal kostel společenství. V kostele jste se setkávali se, jejími slovy, „slušnými lidmi“ a často si ke vzájemnému uspokojení navzájem pomáhali. Scházeli se tam lidé, které vedla silněji či slaběji pocítovaná společná touha žít své životy v souladu s ideálem (nebo alespoň být při této činnosti viděn). A taky to bylo místo, kde se scházeli lidé společného původu – kostel, kam chodila má matka, byl totiž nevysloveně bělošský (což by ochotně přiznala). Ano, někteří lidé byli podle jejích měřítek trochu „přeježíšovaní.“ A jiní zase ne dost. Někteří brali Bibli trochu moc vážně, říkali a dělali podivné věci. Byli to magoři. Ale pro mou matku to byli „její magoři,“ a ze své účasti v tomto společenství čerpala nesmírnou útěchu a uspokojení. Sám jsem to pochopil až jako mnohem starší.

Pokud tedy hledíte na Ásatrú skepticky, začněte jednoduše tímto – tedy oním zkusným minimalistickým doporučením z předcházejících odstavců. Ásatrú je společenstvím lidí, jako jste vy sami. *A to není zrovna málo.* Později se může stát čímsi víc. Nebo taky ne. Možná budete vždycky považovat lidi, kteří mluví o Ódinovi, za trochu „pošahané.“ Ale i tak budete se svými lidmi; s lidmi, kteří si tuto sdílenou příslušnost uvědomují. Jak v knize dodává Steve McNallen: **„Ásatrú znamená kořeny. Znamená spojení. Znamená vrátit se domů“**

Poznámky:

1. Mé chápání odinismu vychází z práce Edreda Thorssona. Viz Edred Thorsson, *Runelore: A Handbook of Esoteric Runology* (York Beach, Maine: Samuel Weiser, 1987), str. 179.
2. Tento termín je skutečně užíván odborníky, kteří tak označují kult Jahveho mezi starými Hebrejci – kult, z něhož se postupně vyvinul judaismus.

Recenze Collina Clearyho **Stephen A. McNallen's Asatru: A Native European Spirituality** vyšla na stránkách Counter-Currents Publishing.